Les ombres d'Orlando

El fotògraf donostiarra, que fa anys que viu a Girona, surt de l'anonimat arran d'un prestigiós premi internacional de fotografia per la sèrie 'La mirada de Goya'

Tres anys de feina l'han portat a concebre aquest projecte personal en què es fusiona la foto i la pintura

"Si la teva mirada pot entrar a l'infern de les meves imatges, sense sucumbir al verí que tenen, entra al meu món i podràs comprendre la llum oculta a la profunditat de les meves ombres." Diego Orlando Machimbarrena [http://www.diegoorlando.com] confessa que, al llarg de la seva vida, s'ha vist marcat per la foscor i la lluita contra els propis dimonis interiors, essencialment per un exili allunyat de la família i la defensa de la llibertat personal. Potser per això mateix creu que s'ha sentit mogut tan sovint a cercar la llum, fos la del Carib, quan va viure durant una dècada a Caracas i on va cursar estudis de pintura i escultura, sigui quan s'imbueix en les obres dels pintors que el remouen o quan treballa les seves pròpies creacions.

També l'atzar i les circumstàncies l'han empès a abraçar la llum, perquè, malgrat que sempre s'ha sentit còmode en l'anonimat –o sigui, metafòricament, en la foscor–, poc es pensava aquest fotògraf donostiarra que fa tres anys que viu a Girona –sense comptar-hi els que ja hi va viure en una altra etapa de la seva vida– que transcendiria mediàticament quan el seu nom va destacar en el prestigiós palmarès dels Premis Internacionals de Fotografia (IPA) de l'edició llatina, premiat com a millor fotògraf professional de l'any en la categoria de llibres i arts plàstiques per La mirada de Goya.

La sèrie guardonada està inspirada en l'Espanya negra del segle XIX, que tan bellament van plasmar pintors i escriptors de l'època, com ara Goya, Zuluaga i Zurbarán. Una sèrie fotogràfica que es compon de deu fotografies en què la dona, la principal protagonista, evoca el seu sotmetiment a les normes i l'estricta religió de l'època. Un personatge, com descriu, "invisible i present a la vegada, que provoca profunda i subtil tristesa".

Tres anys de feina que ara es veuen recompensats per prestigi internacional, malgrat que ell encara no s'acaba de creure la volada que ha pres la seva obra, perquè, com insisteix, és un treball personal: "El resultat de la meva constant recerca personal de les llum i ombres", diu. A les seves fotografies pictòriques, remarca, un 80% és l'instant i un 20%, el retoc digital: "La llum i els colors inicials són bàsics; després, a l'estudi, busco els matisos i les subtileses que vull reflectir." Pren com exemple Velázquez –"salvant les distàncies", recalca– i la seva voluntat d'atrapar de tal manera l'espectador per convidar-lo a introduir-se en la pintura, que se senti atret a entrar a la tercera dimensió. En paraules seves: "El meu objectiu principal és proporcionar un embolcall de misteri i màgia, fer emanar una nova realitat onírica. Espero integrar els espectadores com a part del meu escenari i els animo a viure l'emoció de la imatge." La seva experiència professional prèvia com a dissenyador d'interiors fa que controli molt l'escenografia: "La fotografia que faig no deixa de ser una posada en escena de clarobscurs."

El passat i el present

La sàtira de la religió, amb les romeries, processons i la Santa Inquisició són temes que ja Goya va saber tractar com ningú i que concorden amb la situació d'inestabilitat que es va produir a l'Estat espanyol a partir de l'aixecament de Rafael de Riego i representen el món caduc anterior als ideals de la Revolució francesa.

“Moments moguts i revolucionaris que em remeten al que estem vivint avui dia, tant a la meva estimada Veneçuela com aquí, a Girona. Una època en què, malgrat la pèrdua de llibertats, la creativitat flueix”, declara Orlando.

Un projecte gironí

Parlant de Girona, com destaca Diego Orlando, aquesta sèrie fotogràfica es va fer íntegrament a les comarques gironines i agraeix profundament el suport de la família De Ribot –que va cedir la majoria dels espais interiors retratats–, Regina Picamal Ripoll, Jessica Oliveras, Helena Torrado i, especialment, Neus Borrell, que va cedir la seva col·lecció de vestits antics. També, a l’hora de citar la gent que l’ha motivat a creure en el seu treball, no s’oblida del professor Diego Espada de l’ERAM, centre universitari en què ha cursat recentment el màster en fotografia creativa.

Nascut a Sant Sebastià, Diego Orlando va ser educat per la seva àvia, una col·leccionista d’art i antiguitats. Va estudiar arquitectura d’interiors a la Universitat Complutense de Madrid i no va ser fins que ja havia fet els cinquanta anys que va decidir iniciar aquesta nova etapa vital i artística. Una edat que podria semblar tardana per a alguns, però, com recorda, en països com ara els EUA és molt habitual reinventar-se en aquest equador.

Ara, està enllestint una sèrie titulada París, en què, a més de la influència de pintors com ara Degas i Ingres, també destaca la de l’admirat Fortuny, una altra, Orient, que si fructifica el pot catapultar al Japó i una en què el tenebrisme pictòric de Caravaggio, De Ribera i Tintoretto prendran relleu a la fotografia.

Ja li han proposat treballar a Nova York, però ell té clar que prefereix viure a Girona, on encara manté el seu preuat anonimat. Encara que ara una mica menys del que voldria.

Publicat a:
-El Punt Avui. Girona 11-11-2018, Pàgina 56

Font del document: http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1499941-les-ombres-d-orlando.html